

CORELATE FUNDAMENTALE ÎNTRE DIPLOMAȚIA PREVENTIVĂ ȘI DIPLOMAȚIA COERCITIVĂ

FUNDAMENTAL CORRELATIONS BETWEEN PREVENTIVE DIPLOMACY AND COERCIVE DIPLOMACY

General (r) prof. univ. dr. Teodor FRUNZETI*

*(Academy of Romanian Scientists, 3 Ilfov Street, 050044, Bucharest,
Romania, email: secretariat@aosr.ro)*

Maior (r) conf. univ. dr. Aliodor MANOLEA**

*(Academy of Romanian Scientists, 3 Ilfov Street, 050044, Bucharest,
Romania, email: secretariat@aosr.ro)*

Rezumat: Această lucrare examinează relația dintre diplomația preventivă și diplomația coercitivă într-un sistem internațional marcat de proliferarea conflictelor armate, rivalitatea dintre marile puteri și extinderea instrumentelor hibride de presiune. Argumentul său central este că diplomația preventivă rămâne instrumentul cu cel mai mare potențial de a reduce costurile umane, politice și economice ale conflictelor, însă eficacitatea sa depinde de voința politică, de mecanismele funcționale de avertizare timpurie și de capacitatea instituțiilor multilaterale de a transforma informațiile în acțiune. În același timp, diplomația coercitivă continuă să fie utilizată ca un instrument cu o constrângere limitată prin amenințări, sancțiuni, ultimatumuri sau demonstrații calibrate de forță, dar succesul său depinde de obiective realiste, semnalizare credibilă, disponibilitatea unor opțiuni de ieșire negociate și respectarea dreptului internațional. Dintr-o perspectivă militară, relația dintre cele două forme de diplomație este inseparabilă de capacitățile credibile, reziliență, interoperabilitate aliată, avertizare timpurie și utilizarea controlată a instrumentelor militare în sprijinul dialogului strategic. Într-o lume dominată de conflicte, prevenirea ar trebui să rămână principala opțiune normativă și strategică, în timp ce coerciția ar trebui utilizată doar în sprijinul deescaladării și al unei soluționări politice viabile.

Cuvinte cheie: diplomație preventivă, diplomație coercitivă, prevenirea conflictelor, sancțiuni, securitate internațională, gestionarea crizelor, diplomație a apărării, descurajare integrată, Marea Neagră.

Abstract: This paper examines the relationship between preventive diplomacy and coercive diplomacy in an international system marked by the proliferation of armed conflicts, great-power rivalry, and the expansion of hybrid instruments of pressure. Its central argument is that preventive diplomacy remains the instrument with the greatest potential to reduce the human, political, and economic costs of conflicts, yet its effectiveness depends on political will, functioning early-warning mechanisms, and the capacity of multilateral institutions to transform information into action. At the same time, coercive diplomacy

* Membru titular al Academiei Oamenilor de Știință din România, Președinte al Secției de Științe Militare, Universitatea Titu Maiorescu, email: tfrunzeti@gmail.com.

** Membru asociat al Academiei Oamenilor de Știință din România, Universitatea Hyperion, email: aliodormanolea@hyperion.ro.

continues to be used as an instrument of limited compellence through threats, sanctions, ultimatums, or calibrated demonstrations of force, but its success depends on realistic objectives, credible signaling, the availability of negotiated exit options, and compliance with international law. From a military perspective, the relationship between the two forms of diplomacy is inseparable from credible capabilities, resilience, allied interoperability, early warning, and the controlled use of military instruments in support of strategic dialogue. In a conflict-dominated world, prevention should remain the primary normative and strategic option, while coercion should be employed only in support of de-escalation and a viable political settlement.

Keywords: *preventive diplomacy, coercive diplomacy, conflict prevention, sanctions, international security, crisis management, defence diplomacy, integrated deterrence, Black Sea.*

1. Introducere

Ordinea internațională actuală este definită de o densitate ridicată a crizelor și de o degradare vizibilă a mediului de securitate¹.

Potrivit SIPRI Yearbook 2025, în anul 2024 numărul estimat al deceselor asociate conflictelor armate a crescut la aproximativ 239.000, cel mai ridicat nivel din intervalul 2018-2024, iar cinci conflicte majore au depășit pragul de 10.000 de victime într-un singur an². Acest tablou sugerează nu doar persistența războaielor clasice, ci și revenirea confruntării interstatale convenționale, combinată cu expansiunea presiunilor economice, informaționale, cibernetice și simbolice³.

În acest context, dezbateră despre diplomația preventivă și diplomația coercitivă capătă o relevanță specială. Diplomația coercitivă este modificarea comportamentului unui actor prin amenințări sau costuri deliberate, fără intrarea imediată într-un război total⁴. Dacă diplomația preventivă operează în registrul diminuării riscurilor și al menținerii dialogului⁵, diplomația coercitivă acționează în registrul presiunii controlate⁶. În practică, însă, separația dintre ele este mai puțin rigidă decât sugerează definiția teoretică.

¹ SIPRI. 2025. „Armed Conflict and Conflict Management.” În SIPRI Yearbook 2025. Stockholm International Peace Research Institute, disponibil la <https://www.sipri.org/yearbook/2025/02>, accesat la 15.05.2026.

² Idem.

³ Idem.

⁴ Sweijts Tim, 2023, *The Use and Utility of Ultimata in Coercive Diplomacy*, Cham: Palgrave Macmillan, disponibil la <https://doi.org/10.1007/978-3-031-21303-8>, accesat la 15.05.2026, Mitton John Logan, 2022 „Lessons in Deterrence: Evaluating Coercive Diplomacy in Syria, 2012-2019, *Journal of Strategic Studies* 45 (3), pp. 411-438, disponibil la <https://doi.org/10.1080/01402390.2019.1692659>, accesat la 15.05.2026.

⁵ Ramcharan Bertrand G, 2020, *Contemporary Preventive Diplomacy*. London and New York: Routledge. disponibil la <https://www.routledge.com/Contemporary-Preventive-Diplomacy/Ramcharan/p/book/9780367492342>, accesat la 16.05.2025, Verbeke Johan, 2023, *Diplomacy in Practice: A Critical Approach*, London and New York: Routledge, disponibil la <https://www.routledge.com/Diplomacy-in-Practice-A-Critical-Approach/Verbeke/p/book/9781032287089>, accesat la 16.05.2026.

⁶ Sweijts Tim, 2023, *op.cit.*

Din unghiul relației dintre politică externă, strategie militară și planificarea apărării, putem arăta că, în spațiul euro-atlantic, diplomația nu mai poate fi separată de reziliență, mobilitate militară, interoperabilitate aliată, prezență avansată și controlul escaladării⁷. Astfel, relația dintre prevenție și coerciție este și o relație dintre putere, semnalizare strategică și capacitatea de a păstra inițiativa politică fără a pierde controlul militar al crizei⁸.

Suntem de părere că, într-o lume dominată de conflicte, diplomația preventivă ar trebui să rămână opțiunea strategică principală, deoarece costurile eșecului sunt incomparabil mai mici decât costurile gestionării unui război deja declanșat (Ramcharan 2020; United Nations Secretary-General 2023). Este necesar să evidențiem faptul că, în absența unui minim de presiune credibilă, prevenția riscă să devină pur declarativă (Sweijts 2023; Wirtz and Larsen 2023). În mod simetric, diplomația coercitivă poate produce efecte limitate și utile numai dacă este subordonată unui obiectiv politic realist și unei logici de deescaladare, nu unei logici punitive sau revanșarde (Mitton 2022; Alim 2020).

2. Repere conceptuale: între prevenție și constrângere

Când ne referim la diplomația preventivă, aceasta este mai mult decât o simplă reacție timpurie la o criză (Ramcharan 2020; Myl 2021). Ea include avertizare timpurie, bune oficii, mediere, misiuni politice speciale, măsuri de consolidare a încrederii, implicarea organizațiilor regionale și menținerea unor canale deschise de comunicare între actorii aflați în tensiune (Ramcharan 2020; Myl 2021). Unii autori subliniază că diplomația preventivă contemporană trebuie gândită în legătură cu securitatea umană și cu SDG 16 (Ramcharan 2020), iar alții chiar insistă asupra faptului că prevenția nu este doar o formulă instituțională, ci o practică diplomatică ce presupune analiză, persuasiune și înțelegerea limitelor proprii ale actorilor implicați (Verbeke 2023).

În schimb, diplomația coercitivă urmărește să schimbe calculul adversarului prin amenințări credibile și costuri controlate (Sweijts 2023; Chappell 2021). Ea poate lua forma sancțiunilor, ultimatumurilor, demonstrațiilor de forță, izolării diplomatice sau a unor acțiuni limitate menite să transmită hotărâre fără a produce o escaladare totală (Sweijts 2023). Chiar se arată că ultimatumurile pot să rămână ca un nucleu al coerciției interstatale iar efectele să difere în funcție de tipul de mesaj și de

⁷ NATO 2022 Strategic Concept, disponibil la <https://www.nato.int/en/about-us/official-texts-and-resources/official-texts/2023/03/03/nato-2022-strategic-concept>, accesat la 16.05.2026, Council of the European Union. 2022, „A Strategic Compass for a Stronger EU Security and Defence in the Next Decade”, 21 Martie 2022, disponibil la <https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2022/03/21/a-strategic-compass-for-a-stronger-eu-security-and-defence-in-the-next-decade/>, accesat la 16.05.2026.

⁸ Wirtz James, Jeffrey Larsen, 2023, „Who Does Deterrence? The Politics and Strategy of Integrated Deterrence”, *The RUSI Journal* 168 (6): pp. 14-20, disponibil la <https://doi.org/10.1080/03071847.2023.2288133>, accesat la 17.05.2026.

contextul strategic, ceea ce infirmă ideea că orice ultimatum este în mod necesar irațional sau contraproductiv⁹.

Din punct de vedere metodologic, în acțiunea corelativă dintre cele două tipuri de diplomatie ar trebui să se țină cont de trei variabile.

Prima variabilă este momentul intervenției: astfel, prevenția acționează înaintea sau în fazele incipiente ale crizei¹⁰ în timp ce coerciția apare de regulă atunci când acțiunea beligenă este deja avansată¹¹.

A doua variabilă este logica instrumentului: prevenția reduce incertitudinea și creează spațiu pentru compromis, în vreme ce coerciția crește costurile nonconformării¹².

A treia variantă pe care o aducem în atenție este legitimitatea. Conform acesteia, diplomația preventivă se bucură de o prezumție mai puternică de legitimitate, în timp ce diplomația coercitivă trebuie justificată mult mai strict juridic, politic cât și moral¹³.

2.1. Corelate politico-militare ale prevenției și coerciției

Printr-o analiză specifică științelor militare, credem că diplomația preventivă și cea coercitivă trebuie raportate la legătura dintre nivelul politic, nivelul strategic și nivelul operațional¹⁴. În acest context, diplomația preventivă are ca suport sisteme de avertizare timpurie, cunoaștere situațională, dialog politico-militar, canale militare de deconflicțion, prezență avansată cu rol de reasigurare și exerciții comune menite să reducă neîncrederea¹⁵. Pe de altă parte, diplomația coercitivă folosește aceleași

⁹ Sweijs, Tim. 2023. *The Use and Utility of Ultimata in Coercive Diplomacy*. Cham: Palgrave Macmillan. <https://doi.org/10.1007/978-3-031-21303-8>.

¹⁰ Ramcharan Bertrand G, 2020, *Contemporary Preventive Diplomacy*. London and New York: Routledge. disponibil la <https://www.routledge.com/Contemporary-Preventive-Diplomacy/Ramcharan/p/book/9780367492342>, accesat la 16.05.2025, Myl, Malgorzata. 2021. "Special Political Missions and Their Role in a Preventive Diplomacy: Opportunities and Challenges." *Eastern European Journal of Transnational Relations* 4 (2): 9-25. <https://doi.org/10.15290/ejtr.2020.04.02.01>.

¹¹ Mitton, John Logan. 2022. "Lessons in Deterrence: Evaluating Coercive Diplomacy in Syria, 2012-2019." *Journal of Strategic Studies* 45 (3): 411-438. <https://doi.org/10.1080/01402390.2019.1692659>.

¹² Chappell, Brian K. 2021. *State Responses to Nuclear Proliferation: The Differential Effects of Threat Perception*. Cham: Palgrave Macmillan. <https://doi.org/10.1007/978-3-030-59801-3>.

¹³ Verbeke, Johan. 2023. *Diplomacy in Practice: A Critical Approach*. London and New York: Routledge disponibil la <https://www.routledge.com/Diplomacy-in-Practice-A-Critical-Approach/Verbeke/p/book/9781032287089>, accesat la 18.05.2026.

¹⁴ Wirtz, James, Jeffrey Larsen. 2023. "Who Does Deterrence? The Politics and Strategy of Integrated Deterrence." *The RUSI Journal* 168 (6): 14-20. <https://doi.org/10.1080/03071847.2023.2288133>.

¹⁵ NATO 2022 Strategic Concept, disponibil la <https://www.nato.int/en/about-us/official-texts-and-resources/official-texts/2023/03/03/nato-2022-strategic-concept>, accesat la 18.05.2026, Council of the European Union. 2022, „A Strategic Compass for a Stronger EU Security and Defence in the Next Decade”, 21 Martie 2022, disponibil la <https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2022/03/21/a-strategic-compass-for-a-stronger-eu-security-and-defence-in-the-next-decade/>, accesat la 18.05.2026.

resurse, dar într-o logică diferită: semnalizarea intenției, creșterea costurilor pentru adversar, demonstrația de capacitate și controlul escaladării¹⁶.

În limbaj militar, diferența majoră nu este una de instrumente, ci de intensitate, scop și prag de utilizare. NATO a reafirmat în Conceptul Strategic din 2022 că securitatea euro-atlantică se sprijină pe trei sarcini de bază: descurajare și apărare, prevenirea și gestionarea crizelor, respectiv securitate cooperativă, ceea ce confirmă faptul că prevenția și presiunea strategică nu sunt lumi separate, ci sunt părți ale aceleiași arhitecturi de securitate. În același sens, Busola Strategică a Uniunii Europene susține că mediul de securitate mai ostil impune un salt calitativ în capacitatea de acțiune, reziliență și investiție în apărare¹⁷.

Rezultă de aici că diplomația preventivă și diplomația coercitivă trebuie privite ca două moduri de convertire a puterii în efect politic. Prima transformă capacitatea în încredere, stabilitate și timp diplomatic pe când cea de a doua transformă capacitatea în presiune, cost și semnal de hotărâre¹⁸. În ambele cazuri, credibilitatea depinde de coerența dintre intenția politică, resursa militară și arhitectura alianțelor¹⁹.

3. Avantaje, instrumente și limite ale diplomației preventive

Principalul avantaj al diplomației preventive este acela că se intervine înainte ca violența să devină sistemică²⁰. Costurile intervenției preventive sunt, de regulă, mai mici decât costurile pacificării post-conflict, ale reconstrucției sau ale managementului umanitar²¹. În plus, prevenția păstrează instituțiile politice în funcțiune, evită radicalizarea actorilor și poate conserva un minim de încredere necesar negocierii ulterioare. În viziunea ONU, reactivarea diplomației și întărirea capacității de monitorizare a riscurilor sunt indispensabile într-o lume fragmentată și cu multiple focare de instabilitate²².

¹⁶ Blankenship Brian, Erik Lin-Greenberg. 2022. "Trivial Tripwires? Military Capabilities and Alliance Reassurance." *Security Studies* 31 (1): 92-117. <https://doi.org/10.1080/09636412.2022.2038662>.

¹⁷ NATO 2022 Strategic Concept, disponibil la <https://www.nato.int/en/about-us/official-texts-and-resources/official-texts/2023/03/03/nato-2022-strategic-concept>, accesat la 19.05.2026.

¹⁸ Wirtz, James, Jeffrey Larsen. 2023. "Who Does Deterrence? The Politics and Strategy of Integrated Deterrence." *The RUSI Journal* 168 (6): 14-20. <https://doi.org/10.1080/03071847.2023.2288133>.

¹⁹ Blankenship Brian, Erik Lin-Greenberg. 2022, op. cit.

²⁰ Ramcharan, Bertrand G. 2020. *Contemporary Preventive Diplomacy*. London and New York: Routledge, disponibil la <https://www.routledge.com/Contemporary-Preventive-Diplomacy/Ramcharan/p/book/9780367492342>, accesat la 19.05.2026.

²¹ United Nations Secretary-General. 2023. *Our Common Agenda: Policy Brief 9, A New Agenda for Peace*. New York: United Nations, disponibil la <https://digitallibrary.un.org/record/4015374>, accesat la 19.05.2026.

²² Idem.

Un rol important îl au misiunile politice speciale²³ descrise drept instrumente flexibile ale diplomației preventive, capabile să combine prezența politică, analiza de teren și facilitarea dialogului, dar a căror eficiență depinde de susținerea politică și financiară a organizațiilor care le mandatează. Din această perspectivă, prevenția nu înseamnă pasivitate, ci prezență timpurie, legitimitate și capacitatea de a acționa înainte ca toate părțile să considere violența drept singura opțiune²⁴.

Cazul ASEAN și al crizei din Myanmar ilustrează atât potențialul, cât și limitele diplomației preventive regionale. Caballero-Anthony arată că, în pofida crizei din Myanmar, a tensiunilor din Marea Chinei de Sud și a rivalității SUA-China, „ASEAN way”, bazat pe informalitate și consens, rămâne mecanismul preferat de guvernanță regională de securitate²⁵. Această informalitate oferă acces și reduce rigiditatea negocierii, însă poate slăbi capacitatea de reacție atunci când regimul de consens blochează măsuri ferme²⁶. În aceeași logică, se poate arăta că negocierile susținute de ONU și conduse de ASEAN reprezintă una dintre puținele căi realiste pentru relansarea unei soluții politice, tocmai pentru că îmbină legitimitatea regională cu sprijinul internațional²⁷.

Privitor la limitele diplomației preventive, se poate observa că ele devin evidente atunci când avertizarea timpurie nu este urmată de voință politică. În multe crize contemporane, actorii internaționali cunosc semnalele de risc, dar ezită să intervină diplomatic din cauza rivalităților geopolitice, a costurilor reputaționale sau a fricii de eșec²⁸. În astfel de situații, prevenția nu eșuează pentru că ar fi conceptual slabă, ci pentru că arhitectura politică ce ar trebui să o susțină este fragmentată²⁹. Cu alte cuvinte, diplomația preventivă are o problemă mai puțin de concepție și mai mult de implementare³⁰.

²³ Myl, Malgorzata. 2021. "Special Political Missions and Their Role in a Preventive Diplomacy: Opportunities and Challenges." *Eastern European Journal of Transnational Relations* 4 (2): 9-25. <https://doi.org/10.15290/eejtr.2020.04.02.01>.

²⁴ Idem.

²⁵ Caballero-Anthony, Mely. 2022. "The ASEAN Way and the Changing Security Environment: Navigating Challenges to Informality and Centrality." *International Politics*. <https://doi.org/10.1057/s41311-022-00400-0>.

²⁶ Idem.

²⁷ Barber, Rebecca. 2023. "The Case for UN-Supported, ASEAN-Led Negotiations on Myanmar." *Australian Journal of International Affairs* 77 (3): 325-332. <https://doi.org/10.1080/10357718.2023.2197283>.

²⁸ Ramcharan, Bertrand G. 2020. *Contemporary Preventive Diplomacy*. London and New York: Routledge, disponibil la <https://www.routledge.com/Contemporary-Preventive-Diplomacy/Ramcharan/p/book/9780367492342>, accesat la 19.05.2026.

²⁹ Idem.

³⁰ Verbeke, Johan. 2023. *Diplomacy in Practice: A Critical Approach*. London and New York: Routledge, disponibil la <https://www.routledge.com/Diplomacy-in-Practice-A-Critical-Approach/Verbeke/p/book/9781032287089>, accesat la 20.05.2026.

3.1. Diplomația apărării și rolul structurilor militare în prevenirea crizelor

Diplomația apărării, prin care înțelegem utilizarea instrumentelor militare în scop nonviolent, pentru consolidarea cooperării, a încrederii și a stabilității³¹. Contribuitorii direcți în prevenirea neînțelegerilor strategice pot fi atașajii militari, dialogul între state majore, exercițiile comune, escalele navale, schimburile de ofițeri, formarea comună și centrele regionale de analiză. Aceste mecanisme pot oferi transparență, previzibilitate și canale de comunicare care reduc probabilitatea de calcul greșit.

Totuși, diplomația apărării are un caracter ambivalent și prezintă un paradox: pe de o parte, urmărește construirea încrederii strategice și morale între state, iar pe de altă parte poate include competiție, secrete, demonstrații de putere și mesaje ce slăbesc exact această încredere³².

Pentru spațiile sensibile strategic, precum zona Mării Neagre, diplomația apărării trebuie corelată cu transparența, comunicarea strategică și regulile de evitare a incidentelor.

Din perspectivă militară, valoarea diplomației preventive crește atunci când componentele sale politice sunt dublate de prezență credibilă, exerciții planificate transparent și mecanisme de rezolvare a conflictelor³³. Prevenția nu presupune slăbirea profilului defensiv, ci folosirea acestuia pentru a crea condiții de stabilitate și spațiu de negociere³⁴.

Inteligența artificială poate accelera războiul, dar cu toate acestea, arhitectura de securitate trebuie, de asemenea, să accelereze și să se aprofundeze în același ritm, construind o nouă generație de capacități.

Adevărata provocare în domeniul inteligenței artificiale (IA) militare este menținerea responsabilității umane și a înțelepciunii politice, păstrând în același timp superioritatea tehnologică. Prin urmare, fiecare măsură tehnică, juridică și etică luată astăzi va modela nu numai natura războiului, ci și viitorul ordinii internaționale.

4. Logica strategică, utilitate și riscuri corespondente diplomației coercitive

Diplomația coercitivă pornește de la ideea că adversarul poate fi determinat să-și modifice comportamentul fără a se ajunge la război total³⁵. Pentru îndeplinirea acestui deziderat sunt necesare câteva condiții: obiective limitate, cereri clare, credibilitate, comunicare strategică coerentă și

³¹ Chang Jun Yan, Nicole Jenne. 2020. "Velvet Fists: The Paradox of Defence Diplomacy in Southeast Asia." *European Journal of International Security* 5 (3): 332-349. <https://doi.org/10.1017/eis.2020.16>.

³² Idem.

³³ Idem.

³⁴ NATO. 2022. NATO 2022 Strategic Concept, disponibil la <https://www.nato.int/en/about-us/official-texts-and-resources/official-texts/2023/03/03/nato-2022-strategic-concept>, accesat la 20.05.2026.

³⁵ Sweijs, Tim. 2023. *The Use and Utility of Ultimata in Coercive Diplomacy*. Cham: Palgrave Macmillan. <https://doi.org/10.1007/978-3-031-21303-8>.

existența unei ieșiri negociate³⁶. Atunci când coerciția cere concesii maximaliste sau umiltoare, ea tinde să transforme criza într-un joc cu sumă zero și să reducă drastic probabilitatea conformării voluntare³⁷. Astfel, într-o analiză asupra Siriei, se arată că eșecurile repetate ale descurajării și coerciției au fost legate de slăbirea percepută a angajamentului american, ceea ce a afectat credibilitatea amenințărilor formulate³⁸. Așadar, coerciția nu depinde doar de capabilități, ci și de reputația voinței politice și nu conformarea ci o amenințare necredibilă poate accelera testarea limitelor³⁹.

Cazul Ucrainei este la fel de relevant. Strategia Rusiei în Donbas a avut caracterul unei diplomații coercitive ofensive, sprijinite de forță, dar orientate spre obiective politice pe care Ucraina nu le putea accepta fără a-și compromite suveranitatea; rezultatul a fost transformarea crizei într-un conflict de tip sumă zero⁴⁰. Concluzia ce se poate trage este esențială: chiar și atunci când coerciția este puternică din punct de vedere militar, ea poate eșua politic dacă solicită ceea ce partea vizată consideră existențial inacceptabil⁴¹.

Un alt risc al diplomației coercitive este tentația ambiguității tactice. În contextul războiului din Ucraina, acțiunile coercitive neasumate public au o pârghie mai redusă decât acțiunile revendicate explicit, fără a produce, în mod necesar, un avantaj semnificativ în controlul escaladării. Această concluzie este importantă pentru epoca războiului hibrid: negarea plauzibilă poate complica atribuirea, dar nu garantează eficiență strategică⁴².

Nici coerciția economică nu este lipsită de costuri și efecte de recul. Statele vizate de sancțiuni pot răspunde prin contrasancțiuni, reducând eficiența instrumentului și amplificând logica reciprocității conflictuale⁴³. În plus, în crizele de proliferare, alegerea coerciției în locul forței directe este influențată de percepțiile de amenințare, de sprijinul public și de capacitatea de proiecție a puterii, ceea ce arată că diplomația coercitivă nu este un

³⁶ Idem.

³⁷ Alim Eray. 2020. „Decentralize or Else”: Russia's Use of Offensive Coercive Diplomacy against Ukraine. *World Affairs* 183 (2): 155-182. <https://doi.org/10.1177/0043820020919907>.

³⁸ Mitton John Logan. 2022. "Lessons in Deterrence: Evaluating Coercive Diplomacy in Syria, 2012-2019." *Journal of Strategic Studies* 45 (3): 411-438. <https://doi.org/10.1080/01402390.2019.1692659>.

³⁹ Idem.

⁴⁰ Alim Eray. 2020, op.cit.

⁴¹ Ibidem.

⁴² Pischedda Costantino, Andrew Cheon. 2023. "Does Plausible Deniability Work? Assessing the Effectiveness of Unclaimed Coercive Acts in the Ukraine War." *Contemporary Security Policy* 44 (3): 345-371. <https://doi.org/10.1080/13523260.2023.2212464>.

⁴³ Peksen Dursun, Jin Mun Jeong. 2022. "Coercive Diplomacy and Economic Sanctions Reciprocity: Explaining Targets' Counter-Sanctions." *Defence and Peace Economics* 33 (8): 895-911. <https://doi.org/10.1080/10242694.2021.1919831>.

mecanism automat, ci unul profund dependent de psihologia strategică a decidenților⁴⁴.

4.1. Descurajarea integrată ca demonstrație de forță și semnalizare strategică

În mediul strategic actual, diplomația coercitivă nu mai poate fi separată de conceptul de descurajare integrată. Autorii pe care îi cităm observă faptul că, descurajarea integrată reflectă realitatea strategică actuală, dar ridică o întrebare esențială privind actorul ce articulează și coordonează o asemenea strategie complexă, strategie care implică forțe militare, instituții guvernamentale și alianțe⁴⁵. Pentru analiza militară, acest aspect este decisiv: coerciția nu este credibilă doar prin voință politică, ci prin arhitectura concretă a capabilităților, a logisticii, a mobilității, a comenzii și controlului precum și al interoperabilității.

Blankenship și Lin-Greenberg arată că semnalele determinate nu pot compensa insuficiența capabilităților, ceea ce înseamnă că prezențele simbolice de tip „tripwire” sunt limitate dacă nu sunt susținute de forță efectivă și de capacitate de întărire rapidă⁴⁶. Din acest motiv, pentru diplomația coercitivă, credibilitatea amenințării depinde de raportul dintre voință, capabilitate și sustenabilitate⁴⁷. Semnalizarea strategică eficientă cere mai mult decât retorică: presupune forțe disponibile, infrastructură, sprijin politic și claritate doctrinară⁴⁸.

În plus, coerciția funcționează mai bine atunci când este însoțită de opțiuni de ieșire și de măsuri de reasigurare pentru aliați⁴⁹. Într-un sistem de alianțe precum NATO, diplomația coercitivă nu este doar despre adversar, ci și despre menținerea coeziunii interne și a încrederii reciproce⁵⁰. Acesta este motivul pentru care descurajarea și reasigurarea trebuie gândite împreună, nu separat⁵¹.

4.2. Zona gri, spațiul cibernetic și controlul escaladării

Analiza militară contemporană arată că multe confruntări nu se mai desfășoară la limita războiului declarat, ci în zona gri, prin presiuni informaționale, economice, maritime, cibernetice și sub pragul angajării

⁴⁴ Chappell, Brian K. 2021. *State Responses to Nuclear Proliferation: The Differential Effects of Threat Perception*. Cham: Palgrave Macmillan. <https://doi.org/10.1007/978-3-030-59801-3>.

⁴⁵ Wirtz James, Jeffrey Larsen. 2023. op. cit.

⁴⁶ Blankenship Brian, Erik Lin-Greenberg. 2022. "Trivial Tripwires? Military Capabilities and Alliance Reassurance." *Security Studies* 31 (1): 92-117. <https://doi.org/10.1080/09636412.2022.2038662>.

⁴⁷ Idem.

⁴⁸ *Ibidem*.

⁴⁹ Wirtz James, Jeffrey Larsen. 2023, op. cit.

⁵⁰ Blankenship Brian, Erik Lin-Greenberg. 2022, op. cit.

⁵¹ NATO 2022 Strategic Concept, disponibil la <https://www.nato.int/en/about-us/official-texts-and-resources/official-texts/2023/03/03/nato-2022-strategic-concept>, accesat la 21.05.2026.

convenționale directe⁵². Unii autori definesc zona gri ca fiind spațiul în care distincția dintre pace și război devine neclară din cauza ambiguității tacticilor utilizate, iar actorii urmăresc modificarea comportamentului adversarului fără trecerea explicită la război convențional⁵³.

Dar activitatea din zona gri poate reprezenta nu doar un eșec al descurajării, ci uneori poate fi chiar un efect al acesteia, în momentul în care adversarul alege forme limitate de agresiune din cauza existenței unui prag credibil de escaladare⁵⁴. Această observație este importantă pentru gândirea militară sugerând faptul, că descurajarea nu elimină întotdeauna competiția, ci o poate împinge spre forme mai ambigue și mai fragmentate⁵⁵.

În plan cibernetic, operațiile cibernetice pot avea utilitate nu numai ca semnale clasice de coerciție, cât mai ales ca instrumente de gestionare a escaladării și de semnalizare acomodativă în timpul crizelor. Acest aspect mută accentul de pe simpla reacție asupra atacului pe arhitectura mai largă a atribuirii, rezilienței și răspunsului proporțional⁵⁶.

5. Complementaritatea dintre diplomația preventivă și diplomația coercitivă

Un aspect întâlnit în analiza relațiilor internaționale este tratarea diplomației preventive și a diplomației coercitive ca opțiuni exclusiv antagonice. În realitate, cele două pot forma un continuum de instrumente⁵⁷. Astfel, prevenția fără capacitatea de a semnaliza costuri poate fi ignorată⁵⁸ iar coerciția fără infrastructură diplomatică poate produce doar resentiment, adaptare și escaladare⁵⁹. Problema analitică nu este alegerea dogmatică între cele două, ci secvențierea și proporționalitatea lor⁶⁰.

Se poate avea în atenție strategia integrată. În forma sa optimă, o strategie integrată ar trebui să urmeze patru etape. Prima etapă este avertizarea timpurie și deschiderea canalelor de dialog⁶¹. A doua constă în

⁵² Azad Tahir Mahmood, Muhammad Waqas Haider, Muhammad Sadiq. 2023. "Understanding Gray Zone Warfare from Multiple Perspectives." *World Affairs* 186 (1): 81-104. <https://doi.org/10.1177/00438200221141101>.

⁵³ Idem.

⁵⁴ Gannon, J. Andrés, Erik Gartzke, Jon R. Lindsay, and Peter Schram. 2024. "The Shadow of Deterrence: Why Capable Actors Engage in Contests Short of War." *Journal of Conflict Resolution* 68 (2-3): 230-268. <https://doi.org/10.1177/00220027231166345>.

⁵⁵ Idem.

⁵⁶ Lonergan Erica D., Shawn W. Lonergan. 2022. "Cyber Operations, Accommodative Signaling, and the De-Escalation of International Crises." *Security Studies* 31 (1): 32-64. <https://doi.org/10.1080/09636412.2022.2040584>.

⁵⁷ Ramcharan, Bertrand G. 2020. *Contemporary Preventive Diplomacy*. London and New York: Routledge, disponibil la <https://www.routledge.com/Contemporary-Preventive-Diplomacy/Ramcharan/p/book/9780367492342>, accesat la 21.05.2026.

⁵⁸ Wirtz James, Jeffrey Larsen. 2023, op. cit.

⁵⁹ Mitton John Logan. 2022, op. cit..

⁶⁰ Verbeke Johan. 2023. *Diplomacy in Practice: A Critical Approach*. London and New York: Routledge, disponibil la <https://www.routledge.com/Diplomacy-in-Practice-A-Critical-Approach/Verbeke/p/book/9781032287089>, accesat la 21.05.2026.

⁶¹ Ramcharan, Bertrand G. 2020, op. cit.

măsurii preventive concrete: misiuni politice, mediere, bune oficii, mecanisme regionale și măsuri de consolidare a încrederii⁶². A treia presupune presiuni limitate și reversibile, în special diplomatice și economice, formulate cu condiții clare și cu excepții umanitare⁶³. A patra etapă este reintegrarea politică: negocierea unei ieșiri, monitorizarea implementării și reducerea treptată a presiunii în schimbul conformării verificabile⁶⁴. O astfel de logică este compatibilă cu apelul ONU pentru revitalizarea diplomației și a capacităților multilaterale de prevenire și mediere.

Din această perspectivă, prevenția și coerciția nu sunt echivalente morale și nici identice funcțional⁶⁵. Diplomația preventivă este orientată spre evitarea violenței și spre conservarea spațiului politic⁶⁶ iar diplomația coercitivă este acceptabilă doar ca instrument auxiliar, limitat și orientat spre restabilirea unei soluții negociate⁶⁷. Atunci când coerciția devine scop în sine, ea încetează să mai fie diplomație și devine o formă de administrare a conflictului prin presiune permanentă⁶⁸.

De aceea, într-o lume dominată de conflicte, provocarea majoră nu este lipsa instrumentelor, ci lipsa unei arhitecturi coerente de folosire a lor. Instituțiile multilaterale, organizațiile regionale și statele mijlocii trebuie să refacă legătura dintre prevenire, presiune legală și soluție politică⁶⁹. Altfel, vom asista fie la ritualizarea fără efect a discursului despre prevenție, fie la banalizarea coerciției ca reflex strategic⁷⁰.

5.1. Marea Neagră ca spațiu de convergență între prevenție și coerciție

Spațiul Mării Negre oferă unul dintre cele mai relevante laboratoare strategice pentru studiul raportului dintre diplomația preventivă și diplomația coercitivă. Regiunea Mării Negre este un punct central al competiției dintre Rusia și Occident pentru viitorul Europei și aici sunt utilizate simultan instrumente politice, economice, informaționale și militare. Se evidențiază faptul că securitatea bazinului pontic trebuie analizată integrat, în relație cu obiectivele strategice, militare și economice

⁶² *Ibidem*.

⁶³ Sweijs, Tim. 2023, op. cit.

⁶⁴ United Nations Secretary-General. 2023. Our Common Agenda: Policy Brief 9, A New Agenda for Peace. New York: United Nations, disponibil la <https://digitallibrary.un.org/record/4015374>, accesat la 22.05.2026.

⁶⁵ Verbeke Johan. 2023, op. cit.

⁶⁶ Ramcharan, Bertrand G. 2020, op. cit.

⁶⁷ Sweijs, Tim. 2023, op. cit.

⁶⁸ Verbeke Johan. 2023, op. cit.

⁶⁹ United Nations Secretary-General. 2023, op. cit.

⁷⁰ Verbeke Johan. 2023, op. cit., Sweijs, Tim. 2023, op. cit.

ale actorilor relevanți, precum și cu rolul NATO și al UE în stabilizarea regiunii⁷¹.

Din acest motiv, în Marea Neagră, diplomația preventivă nu poate fi redusă la mediere și dialog, ci trebuie corelată cu supraveghere maritimă, protecția infrastructurii energetice, securitatea rutelor comerciale, mobilitate militară și prezență aliată credibilă⁷². În același timp, coerciția se exprimă aici prin blocaje, presiune energetică, militarizare costieră, A2/AD și acțiuni hibride. Pentru România, Marea Neagră este mediul în care prevenția și descurajarea trebuie gândite împreună⁷³.

Caracterul maritim al regiunii adaugă o dimensiune specific militară: libertatea de navigație, securitatea porturilor, protecția infrastructurii offshore, controlul spațiului aerian și supravegherea litoralului⁷⁴. Aici diplomația preventivă are nevoie de suport operațional constant, iar diplomația coercitivă trebuie calibrată astfel încât să evite transformarea unei crize maritime sau energetice într-un conflict generalizat.

5.2. O posibilă încadrare comparativă: Groenlanda, Venezuela, Iran, Golful Persic, SUA, NATO și Israel

Din perspectivă comparativă, cazurile Groenlanda, Venezuela, Iran-Golful Persic și Israel arată că diplomația preventivă și diplomația coercitivă nu operează izolat, ci pe un continuum al gestionării crizelor. Diferența principală apare în combinația dintre instrumente, legitimitate și intensitate: unele dosare sunt dominate de prevenție și semnalizare prudentă, altele de sancțiuni, mobilizări militare și presiune politică. În acest cadru, Statele Unite apar frecvent ca actor de coerciție economică și militară, în timp ce NATO funcționează mai ales ca arhitectură de descurajare, reasigurare și stabilizare a spațiului euro-atlantic⁷⁵.

În cazul Groenlandei, logica dominantă rămâne cea a diplomației preventive și a gestionării prudente a competiției strategice. Interesul geostrategic reînnoit al marilor puteri pentru Arctica a crescut valoarea diplomatică și de securitate a Groenlandei, dar a produs mai degrabă jocuri de suveranitate, re poziționări politico-strategice și negocieri privind autonomia decât coerciție clasică⁷⁶. Din această perspectivă, Groenlanda ilustrează un dosar în care presiunea externă este în mare parte simbolică și securitizantă, iar răspunsul eficient constă în menținerea canalelor

⁷¹ Novac Valerian, Eugen Rusu. 2022. "The Actual Security Climate in the Black Sea Basin." *International Conference Knowledge-Based Organization* 28 (1): 83-93. <https://doi.org/10.2478/kbo-2022-0013>.

⁷² Idem.

⁷³ Idem.

⁷⁴ *Ibidem*.

⁷⁵ NATO. 2022. NATO 2022 Strategic Concept, disponibil la <https://www.nato.int/en/about-us/official-texts-and-resources/official-texts/2023/03/03/nato-2022-strategic-concept>, accesat la 22.05.2026.

⁷⁶ Jacobsen, Marc. 2020. "Greenland's Arctic Advantage: Articulations, Acts and Appearances of Sovereignty Games." *Cooperation and Conflict* 55 (2): 170-192. <https://doi.org/10.1177/0010836719882476>.

diplomatice, a formulelor de cooperare și al controlului politic asupra militarizării spațiului arctic⁷⁷.

Venezuela reprezintă, în schimb, un caz tipic de diplomatie coercitivă bazată pe sancțiuni, contestare de legitimitate și presiune externă pentru schimbare politică. În analizele recente, elementele evidențiate se referă la faptul că regimul combinat de sancțiuni a fost însoțit de dispute intense privind legitimitatea actorilor care le impun, mai ales atunci când instrumentul unilateral este perceput ca depășind logica protecției democratice și intrând în logica presiunii geopolitice⁷⁸. În plus, efectele economice ale coerciției au produs informalizare, adaptare și costuri sociale ridicate, ceea ce sugerează că diplomația coercitivă poate eroda mult baza socio-economică pe care o soluție politică durabilă ar trebui să o reconstruiască⁷⁹.

Dosarul iranian și dinamica din Golful Persic exprimă cel mai clar caracterul hibrid al raportului dintre prevenție și coerciție. Negocierile nucleare au demonstrat că diplomația coercitivă poate produce rezultate atunci când sancțiunile și presiunea sunt însoțite de stimulente, cum ar fi coaliții largi și ieșiri negociate, așa cum s-a întâmplat în cazul P5+1⁸⁰. Totodată, crizele maritime și semnalizarea militară din Golful Persic arată că mobilizarea de forțe și demonstrațiile de prezență ale SUA sporesc credibilitatea amenințării doar atunci când modifică efectiv calculul strategic al adversarului, și nu atunci când acestea rămân simple gesturi simbolice⁸¹. În acest scenariu, NATO nu a fost actorul principal al coerciției, dar modelul său de descurajare integrată rămâne relevant ca reper conceptual pentru coordonarea dintre semnalizare, apărare și controlul escaladării⁸².

În cazul Israelului, se evidențiază un caz mixt, în care diplomația preventivă, diplomația discretă și diplomația publică coexistă cu recursul intens la coerciție militară. Pe de o parte, literatura despre „back-channel diplomacy” arată că diplomația discretă a rămas un instrument important în relațiile regionale ale Israelului, inclusiv pentru menținerea unor contacte

⁷⁷ *Ibidem*.

⁷⁸ Palestini, Stefano, and Yancy Villarroel. 2024. "What Gives You the Right? Foreign Policymakers' Perceptions of the Legitimacy of Sanctions against Democratic Breakdown in Venezuela (2014-2019)." *Cambridge Review of International Affairs* 37 (5): 665-689. <https://doi.org/10.1080/09557571.2024.2351847>.

⁷⁹ Bull Benedicte, Antulio Rosales. 2020. „Into the Shadows: Sanctions, Rentierism, and Economic Informalization in Venezuela." *European Review of Latin American and Caribbean Studies* 109: 107-133, disponibil la <https://www.jstor.org/stable/26936905>, disponibil la 22.05.2026.

⁸⁰ Harris, Benjamin. 2021. "Coercive Diplomacy and the Iranian Nuclear Crisis." *International Negotiation* 26 (2): 218-244. <https://doi.org/10.1163/15718069-BJA10008>.

⁸¹ Post Abigail S., Todd S. Sechser. 2024. "Hand-Tying through Military Signals in Crisis Bargaining." *International Studies Quarterly* 68 (2): sqae028. <https://doi.org/10.1093/isq/sqae028>.

⁸² NATO. 2022, op. cit.

politice sensibile și evitarea expunerii premature a negocierilor⁸³. Pe de altă parte, războiul din Gaza a arătat că, odată cu intensificarea operațiunilor militare, accentul s-a mutat spre justificare strategică, comunicare de război și competiție narativă, acțiuni ce au redus spațiul pentru prevenție și a mărit ponderea logicii coercitive⁸⁴. Astfel, Israelul arată cât de rapid poate fi absorbită diplomația preventivă de logica militară atunci când criza depășește pragul de dezescaladare timpurie.

Privite împreună, aceste cazuri sugerează o tipologie utilă. Cazul Groenlanda se apropie de modelul prevenirii competitive, în care tensiunea strategică este gestionată prin instituții, semnalizare prudentă și negocierea autonomiei. Cazul Venezuela ilustrează coerciția economică contestată, cu eficiență politică limitată și costuri sociale ridicate. Privitor la Iran și la Golful Persic, acestea ilustrează modelul mixt al coerciției negociate, unde presiunea și dialogul se calibrează simultan, pe când Israelul arată tranziția rapidă de la canale diplomatice discrete la dominația coerciției și a comunicării de război.

Analizând rolul SUA și al NATO, se poate concluziona că Washingtonul apare în aceste dosare mai ales ca actor de obligativitate, în timp ce NATO acționează preponderent ca mecanism de descurajare și reasigurare, ceea ce poate explica de ce diplomația coercitivă și diplomația preventivă ar trebui evaluate și în funcție de arhitectura instituțională care le susține⁸⁵.

6. Posibile implicații pentru securitatea regională și pentru România

Pentru România, aflată la intersecția spațiului Mării Negre, a flancului estic al NATO și a politicii de securitate a Uniunii Europene, lecția principală poate fi aceasta: diplomația eficientă nu poate fi separată de reziliență⁸⁶. Diplomația preventivă ar trebui susținută de mărire a capacității analitice, de avertizare timpurie, de coordonare interinstituțională și de parteneriate solide cu organizațiile multilaterale⁸⁷. În vecinătatea estică, prevenția înseamnă inclusiv anticiparea escaladărilor hibride, a presiunilor energetice, a războiului informațional și a incidentelor cu potențial militar⁸⁸.

⁸³ Jones Peter. 2024. „An Increasingly Corrosive Expedient? Israel's Evolving Relationship with Back-Channel Diplomacy.” *British Journal of Middle Eastern Studies* 51 (4): 695-710. <https://doi.org/10.1080/13530194.2022.2156846>.

⁸⁴ Hlihor Ecaterina. 2024. "Public Diplomacy in Time of War. Israel's War on Gaza Case Study." *Bulletin of the Transilvania University of Brașov. Series VII: Social Sciences • Law* 17 (66), no. 1: 71-84. <https://doi.org/10.31926/but.ssl.2024.17.66.1.13>.

⁸⁵ NATO. 2022, op. cit.

⁸⁶ Council of the European Union. 2022. „A Strategic Compass for a Stronger EU Security and Defence in the Next Decade.” 21 March 2022, disponibil la <https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2022/03/21/a-strategic-compass-for-a-stronger-eu-security-and-defence-in-the-next-decade/>, accesat la 23.05.2026.

⁸⁷ United Nations Secretary-General. 2023. *Our Common Agenda: Policy Brief 9, A New Agenda for Peace*. New York: United Nations, disponibil la <https://digitallibrary.un.org/record/4015374>, accesat la 23.05.2026

⁸⁸ NATO, 2022, op. cit.

În același timp, România are interesul strategic de a susține forme de diplomatie coercitivă strict ancorate în dreptul internațional, în coordonarea aliată și în obiective politice precise⁸⁹.

Sanțiunile, izolarea diplomatică sau presiunea colectivă pot fi utile doar atunci când sunt integrate într-o strategie mai largă de descurajare, apărare și negociere⁹⁰. Pentru mediul militar românesc, această concluzie are o relevanță directă: studiul coerciției face parte integrantă din studiul semnalizării strategice, al comunicării de criză și al limitelor folosirii forței⁹¹.

În ceea ce privește cultura strategică într-un mediu de securitate deteriorat, statele aflate pe linia de contact a competiției geopolitice trebuie să evite două extreme: iluzia că dialogul singur poate opri orice agresiune și iluzia simetrică că presiunea singură poate produce pace⁹². În aceste condiții, o poziție matură combină fermitatea defensivă cu deschiderea diplomatică, legitimitatea juridică cu claritatea strategică și solidaritatea aliată cu inițiativa regională⁹³.

În ceea ce privește implicațiile pentru România în contextul flancului estic și al formatului București 9 putem afirma că, din punct de vedere instituțional și strategic, putem urmări raportul dintre instrumentul militar, diplomatie și planificarea apărării într-un spațiu de frontieră strategică. Astfel, în cadrul B9, Bulgaria și România reprezintă dimensiunea pontică a flancului estic, iar agenda grupului a fost concentrată asupra rezilienței, solidarității, creșterii cheltuielilor de apărare și evaluării amenințării ruse⁹⁴.

În opinia unor autori, formatul București 9 a apărut ca răspuns la creșterea insecurității în estul Europei și ca încercare de a transforma preocupările statelor din regiune într-o voce mai puternică în interiorul NATO⁹⁵. În același registru, alți autori tratează B9 ca pe un mecanism de

⁸⁹ *Ibidem*.

⁹⁰ Peksen Dursun, Jin Mun Jeong. 2022, „Coercive Diplomacy and Economic Sanctions Reciprocity: Explaining Targets' Counter-Sanctions." *Defence and Peace Economics* 33 (8): 895-911. <https://doi.org/10.1080/10242694.2021.1919831>.

⁹¹ Blankenship Brian, Erik Lin-Greenberg. 2022. "Trivial Tripwires? Military Capabilities and Alliance Reassurance." *Security Studies* 31 (1): 92-117. <https://doi.org/10.1080/09636412.2022.2038662>.

⁹² Verbeke Johan. 2023. *Diplomacy in Practice: A Critical Approach*. London and New York: Routledge, disponibil la <https://www.routledge.com/Diplomacy-in-Practice-A-Critical-Approach/Verbeke/p/book/9781032287089>, accesat la 23.05.2026.

⁹³ NATO 2022. op.cit.

⁹⁴ Turchyn Yaryna, Olha Ivasechko. 2022. „Challenges for Cooperation of the Participating States in the Bucharest Nine Format in the Conditions of the Evolution of Security Threats on NATO's Eastern Borders." *SHV* 8 (1): 7-12. <https://doi.org/10.23939/shv2022.01.007>.

⁹⁵ Vaida Ovidiu. 2022. „The Bucharest 9 Format Between Rational Ambitious Goals and Real Influence." *Studia Universitatis Babeș-Bolyai Studia Europaea* 67 (2): 183-197. <https://doi.org/10.24193/subbeuropaea.2022.2.07>.

descurajare strategică pe flancul estic, relevant pentru consolidarea posturii de apărare și pentru adaptarea regională la amenințarea rusă⁹⁶.

Declarația comună a Summitului B9 și al Alianților Nordici de la București, din 13 mai 2026, confirmă extinderea cadrului strategic al flancului estic de la logica regională a descurajării către o viziune integrată, care leagă explicit Marea Neagră de Marea Baltică și de spațiul nordic și arctic. Documentul reafirmă că Rusia rămâne principala amenințare directă și de durată la adresa securității aliate și susține necesitatea consolidării unei posturi robuste de apărare avansată, prin creșterea investițiilor în apărare, întărirea mobilității militare, dezvoltarea apărării aeriene și antirachetă, protecția infrastructurilor critice și extinderea bazei industriale de apărare transatlantice. Pentru România, aceste concluzii sunt relevante deoarece reconfirmă centralitatea strategică a regiunii Mării Negre și întăresc rolul Bucureștiului ca actor de articulare între dimensiunea pontică și cea nord-estică a securității euroatlantice. În același timp, reafirmarea sprijinului pentru Ucraina și aprofundarea cooperării NATO-UE indică faptul că B9 funcționează tot mai clar ca platformă de convergență strategică, chiar dacă rezerva formulată de Ungaria arată că această convergență nu este lipsită de limite politice.

Pentru România, implicațiile sunt clare: diplomația preventivă trebuie conectată la avertizare timpurie, securitate maritimă, apărare aeriană, infrastructură strategică, mobilitate militară și comunicare strategică; iar diplomația coercitivă trebuie gândită în termenii contribuției la descurajarea aliată, nu ai acțiunii izolate⁹⁷.

7. Concluzii

Privitor la diplomația preventivă și diplomația coercitivă, acestea exprimă două logici distincte ale acțiunii internaționale: logica anticipării și logica presiunii⁹⁸. Într-o lume marcată de creșterea numărului și intensității conflictelor, diplomația preventivă rămâne cea mai rațională opțiune strategică, iar diplomația coercitivă poate fi justificată doar ca instrument limitat, proporțional și orientat spre dezescaladare⁹⁹. Experiențele recente arată că prevenția este fragilă fără voință politică, dar și faptul că, coerciția este inefficientă atunci când obiectivele sunt maximaliste, semnalele sunt necredibile sau ieșirea negociată lipsește¹⁰⁰.

⁹⁶ Banasik Mirosław. 2021. „Bucharest Nine in the Process of Strategic Deterrence on NATO's Eastern Flank." *The Copernicus Journal of Political Studies* 1: 27-53. <https://doi.org/10.12775/CJPS.2021.002>.

⁹⁷ Idem.

⁹⁸ Ramcharan Bertrand G. 2020. *Contemporary Preventive Diplomacy*. London and New York: Routledge, disponibil la <https://www.routledge.com/Contemporary-Preventive-Diplomacy/Ramcharan/p/book/9780367492342>, accesat la 24.05.2026.

⁹⁹ United Nations Secretary-General. 2023. *Our Common Agenda: Policy Brief 9, A New Agenda for Peace*. New York: United Nations, disponibil la <https://-digitallibrary.un.org/record/4015374>, accesat la 24.05.2026.

¹⁰⁰ Barber Rebecca. 2023, op. cit.

În cheie militară, corelația fundamentală dintre diplomația preventivă și diplomația coercitivă constă în faptul că ambele depind de aceeași bază de putere strategică, dar o folosesc diferit¹⁰¹. Prima transformă capabilitatea în încredere, stabilitate și timp diplomatic; a doua transformă capabilitatea în presiune, cost și semnal de hotărâre¹⁰². Din acest motiv, pentru state precum România, aflate la intersecția dintre flancul estic, Marea Neagră și arhitectura euro-atlantică de securitate, eficiența diplomatică viitoare va depinde de capacitatea de a integra gândirea strategică, diplomația apărării și pregătirea militară într-un cadru unitar¹⁰³.

Prin urmare, adevărata alternativă nu este între diplomație preventivă și diplomație coercitivă, ci între folosirea lor inteligentă și folosirea lor defectuoasă.

Considerăm că, în secolul conflictelor interconectate, succesul nu va aparține actorilor care multiplică amenințările, ci va aparține celor ce reușesc să combine prevenția, legitimitatea și presiunea limitată într-o arhitectură coerentă de securitate¹⁰⁴. În acest sens, observăm că, diplomația nu este opusul puterii, ci forma ei cea mai responsabilă¹⁰⁵.

BIBLIOGRAFIE

- Alim Eray, 2020, „Decentralize or Else”: Russia's Use of Offensive Coercive Diplomacy against Ukraine. *World Affairs* 183 (2): 155-182. <https://doi.org/10.1177/0043820020919907>;
- Azad Tahir Mahmood, Muhammad Waqas Haider, Muhammad Sadiq. 2023. „Understanding Gray Zone Warfare from Multiple Perspectives.” *World Affairs* 186 (1): 81-104. <https://doi.org/10.1177/00438200221141101>;
- Banasik Mirosław, 2021, „Bucharest Nine in the Process of Strategic Deterrence on NATO's Eastern Flank.” *The Copernicus Journal of Political Studies* 1: 27-53. <https://doi.org/10.12775/CJPS.2021.002>;

¹⁰¹ NATO, 2022, op. cit.

¹⁰² Ramcharan, 2020, op. cit.

¹⁰³ Chang Jun Yan, Nicole Jenne. 2020. „Velvet Fists: The Paradox of Defence Diplomacy in Southeast Asia.” *European Journal of International Security* 5 (3): 332-349. <https://doi.org/10.1017/eis.2020.16>.

¹⁰⁴ United Nations Secretary-General. 2023. Our Common Agenda: Policy Brief 9, A New Agenda for Peace. New York: United Nations, disponibil la <https://digitallibrary.un.org/record/4015374>, accesat la 25.05.2026.

¹⁰⁵ Verbeke Johan. 2023, *Diplomacy in Practice: A Critical Approach*. London and New York: Routledge, disponibil la <https://www.routledge.com/Diplomacy-in-Practice-A-Critical-Approach/Verbeke/p/book/9781032287089>, accesat la 25.05.2026.

- Barber Rebecca, 2023, „The Case for UN-Supported, ASEAN-Led Negotiations on Myanmar." *Australian Journal of International Affairs* 77 (3): 325-332. <https://doi.org/10.1080/10357718-2023.2197283>;
- Blankenship Brian, Erik Lin-Greenberg, 2022, „Trivial Tripwires? Military Capabilities and Alliance Reassurance." *Security Studies* 31 (1): 92-117. <https://doi.org/10.1080/09636412.2022.2038662>;
- Bull Benedicte, Antulio Rosales, 2020, „Into the Shadows: Sanctions, Rentierism, and Economic Informalization in Venezuela." *European Review of Latin American and Caribbean Studies* 109: 107-133, disponibil la <https://www.jstor.org/stable/26936905>;
- Caballero-Anthony Mely, 2022, „The ASEAN Way and the Changing Security Environment: Navigating Challenges to Informality and Centrality." *International Politics*. <https://doi.org/10.1057/s41311-022-00400-0>;
- Chang Jun Yan, Nicole Jenne, 2020, „Velvet Fists: The Paradox of Defence Diplomacy in Southeast Asia." *European Journal of International Security* 5 (3): 332-349. <https://doi.org/10.1017/eis.2020.16>;
- Chappell Brian K. 2021, *State Responses to Nuclear Proliferation: The Differential Effects of Threat Perception*. Cham: Palgrave Macmillan, <https://doi.org/10.1007/978-3-030-59801-3>;
- Council of the European Union, 2022, „A Strategic Compass for a Stronger EU Security and Defence in the Next Decade." 21 March 2022, disponibil la <https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2022/03/21/a-strategic-compass-for-a-stronger-eu-security-and-defence-in-the-next-decade/>;
- Flanagan Stephen J., Anika Binnendijk, Irina A. Chindea, Katherine Costello, Geoffrey Kirkwood, Dara Massicot, Clint Reach, 2020, *Russia, NATO, and Black Sea Security*. Santa Monica, CA: RAND Corporation, disponibil la <https://www.loc.gov/item/2024739320/>;
- Gannon, J. Andrés, Erik Gartzke, Jon R. Lindsay, Peter Schram, 2024, „The Shadow of Deterrence: Why Capable Actors Engage in Contests Short of War." *Journal of Conflict Resolution* 68 (2-3): 230-268, <https://doi.org/10.1177/00220027231166345>;
- Harris Benjamin, 2021, „Coercive Diplomacy and the Iranian Nuclear Crisis." *International Negotiation* 26 (2): 218-244. <https://doi.org/10.1163/15718069-BJA10008>;
- Hlihor Ecaterina, 2024, „Public Diplomacy in Time of War. Israel's War on Gaza Case Study." *Bulletin of the Transilvania University of Brașov. Series VII: Social Sciences • Law* 17 (66), no. 1: 71-84. <https://doi.org/10.31926/but.ssl.2024.17.66.1.13>;
- Jacobsen Marc, 2020, „Greenland's Arctic Advantage: Articulations, Acts and Appearances of Sovereignty Games." *Cooperation and Conflict* 55 (2): 170-192. <https://doi.org/10.1177/0010836719882476>;
- Jones Peter, 2024, „An Increasingly Corrosive Expedient? Israel's Evolving Relationship with Back-Channel Diplomacy." *British Journal of*

- Middle Eastern Studies 51 (4): 695-710.
<https://doi.org/10.1080/13530194.2022.2156846>;
- Lonergan Erica D., Shawn W. Lonergan, 2022, „Cyber Operations, Accommodative Signaling, and the De-Escalation of International Crises." Security Studies 31 (1): 32-64.
<https://doi.org/10.1080/09636412.2022.2040584>;
- Mitton John Logan, 2022, „Lessons in Deterrence: Evaluating Coercive Diplomacy in Syria, 2012-2019." Journal of Strategic Studies 45 (3): 411-438. <https://doi.org/10.1080/01402390.2019.1692659>;
- Myl Malgorzata, 2021, „Special Political Missions and Their Role in a Preventive Diplomacy: Opportunities and Challenges." Eastern European Journal of Transnational Relations 4 (2): 9-25.
<https://doi.org/10.15290/eejtr.2020.04.02.01>;
- NATO, 2022 NATO 2022 Strategic Concept, disponibil la <https://www.nato.int/en/about-us/official-texts-and-resources/official-texts/2023/03/03/nato-2022-strategic-concept>;
- Novac Valerian, Eugen Rusu, 2022., „The Actual Security Climate in the Black Sea Basin." International Conference Knowledge-Based Organization 28 (1): 83-93. <https://doi.org/10.2478/kbo-2022-0013>;
- Palestini Stefano, Yancy Villarroel, 2024, „What Gives You the Right? Foreign Policymakers' Perceptions of the Legitimacy of Sanctions against Democratic Breakdown in Venezuela (2014-2019)." Cambridge Review of International Affairs 37 (5): 665-689.
<https://doi.org/10.1080/09557571.2024.2351847>;
- Palestini Stefano, 2023, „The Politics of Legitimation in Combined Sanction Regimes: The Case of Venezuela." International Affairs 99 (3): 1087-1107. <https://doi.org/10.1093/ia/iiad052>;
- Peksen Dursun, Jin Mun Jeong, 2022, „Coercive Diplomacy and Economic Sanctions Reciprocity: Explaining Targets' Counter-Sanctions." Defence and Peace Economics 33 (8): 895-911.
<https://doi.org/10.1080/10242694.2021.1919831>;
- Pischedda Costantino, Andrew Cheon, 2023, „Does Plausible Deniability Work? Assessing the Effectiveness of Unclaimed Coercive Acts in the Ukraine War." Contemporary Security Policy 44 (3): 345-371.
<https://doi.org/10.1080/13523260.2023.2212464>;
- Post Abigail S., Todd S. Sechser, 2024, „Hand-Tying through Military Signals in Crisis Bargaining." International Studies Quarterly 68 (2): sqae028. <https://doi.org/10.1093/isq/sqae028>;
- Ramcharan Bertrand G., 2020, Contemporary Preventive Diplomacy. London and New York: Routledge, disponibil la <https://www.routledge.com/Contemporary-Preventive-Diplomacy/-Ramcharan/p/book/9780367492342>.
- SIPRI, 2025, „2. Armed Conflict and Conflict Management." In SIPRI Yearbook 2025. Stockholm International Peace Research Institute, disponibil la <https://www.sipri.org/yearbook/2025/02>;

- Sweijs Tim, 2023, *The Use and Utility of Ultimata in Coercive Diplomacy*. Cham: Palgrave Macmillan, <https://doi.org/10.1007/978-3-031-21303-8>;
- Turchyn Yaryna, Olha Ivasechko, 2022, „Challenges for Cooperation of the Participating States in the Bucharest Nine Format in the Conditions of the Evolution of Security Threats on NATO's Eastern Borders." *SHV* 8 (1): 7-12. <https://doi.org/10.23939/shv2022.01.007>;
- United Nations Secretary-General. 2023, *Our Common Agenda: Policy Brief 9, A New Agenda for Peace*. New York: United Nations, disponibil la <https://digitallibrary.un.org/record/4015374>;
- United Nations Security Council, 2021, „Security Council Adopts Presidential Statement Highlighting Importance of Preventive Diplomacy in Maintaining International Peace, Security." *SC/14704*, 16 November 2021, disponibil la <https://press.un.org/en/2021/sc14704.doc.htm>;
- Vaida Ovidiu, 2022, „The Bucharest 9 Format Between Rational Ambitious Goals and Real Influence." *Studia Universitatis Babeș-Bolyai Studia Europaea* 67 (2): 183-197. <https://doi.org/10.24193/subbeuropaea.2022.2.07>;
- Verbeke Johan, 2023, *Diplomacy in Practice: A Critical Approach*. London and New York: Routledge, disponibil la <https://www.routledge.com/Diplomacy-in-Practice-A-Critical-Approach/Verbeke/p/-book/9781032287089>.
- Wirtz James, Jeffrey Larsen, 2023, „Who Does Deterrence? The Politics and Strategy of Integrated Deterrence." *The RUSI Journal* 168 (6): 14-20. <https://doi.org/10.1080/03071847.2023.2288133>.

